

2011 az Önkéntesség Európai Éve

Bátor Tábor, Artemisszió Alapítvány és mások

Előző számunkban ismertettük az Országgyűlés által 2005-ben elfogadott a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvényt. Most közelebbről is szemügyre vesszük az önkéntes munkát, megnézzük, hogyan működik a gyakorlatban, miért és milyen területeken alkalmaznak különböző szervezetek önkénteseket, illetve miért és kik vállalkoznak arra, hogy önkéntesként dolgozzanak?

Az önkéntes munka olyan tevékenység, amelynek során valaki szabad akaratából, a pénzügyi haszon-szerzés szándéka nélkül végez valamilyen munkát. Sokan nem értik, miért dolgoznak mások önként, mindenféle ellenszolgáltatás nélkül. Sokakban él az a kép, mely szerint az önkéntesség egy altruista, jótékony tevékenység, amelyben az önkéntes úgy ad, hogy nem kap cserébe semmit. Vannak, akik a jómódú, unatkozó, eltartott feleségek időöltésének gondolják, vagy kizárólag valamely valláshoz, egyházhoz kapcsolódó tevékenységnek képzelik. A valóságban azonban ennél sokkal színesebb a kép: a fogadó szervezet leggyakrabban valamilyen hazai civil, non-profit szerveződés, közösségi, kulturális intézmény, de előfordul, hogy nyereségérdekelte szervezetnél, vagy éppen külföldön önkénteskedik valaki. Az önkéntes munkára vállalkozók háttere szintén változatos. Gyakran végeznek ilyen munkát diákok, vagy sok szabadidővel rendelkező nyugdíjasok, munkanélküliek, akik az álláskeresés időszaka alatt sem szívesen ülnek otthon, vagy épp dolgozók, akik a munka mellett szívesen foglalkoznak egyéb tevékenységekkel is.

Végh Anna, az Artemisszió Alapítvány munkatársa elmondta, hogy szervezetük az kulturaközi kommunikáció terén tevékenykedik, főként hátrányos helyzetű csoportokkal, bevándorlókkal és menekültekkel foglalkoznak. Akkreditált felnőttképzéseket, tanárképzéseket is tartanak. Különböző projektjeikben veszik igénybe az önkéntesek segítségét, s külföldi önkénteseket is fogadnak. Ugyanakkor magyar önkéntesek külföldi munkavállalásának koordinálására is vállalkoznak az Európai Önkéntes Szolgálaton keresztül, amelynek segítségével a más országokba vágyók megfelelő fogadó szervezetet találhatnak. „Az önkénteseink egy része úgy kerül hozzánk, hogy ők keresnek meg minket, de mi is próbálunk minél több helyen hirdetni.” Az önkéntesek különböző feladatokat látnak el: iskolákban tartanak foglalkozásokat gyerekeknek, vagy bevándorlóknak és menekülteknek nyújtanak segítséget mentorként, nyelvtanárként. Mások az irodai munkában, vagy épp a kutatásban segítenek. Az önkéntesek számá-

ra különböző képzéseket és tréningeket is tart az alapítvány. „Sokaknak az önkéntesség nagyon jó szakmai tapasztalat, nekünk pedig szükségünk van segítségre. Ez egy csere, nemcsak az önkéntes ad, mi is figyelembe vesszük az ő igényeit, azt, hogy mit szeretne megtanulni, miben próbálná ki magát szívesen. Az önkéntesség hosszú távú befektetés is, az így dolgozó új tapasztalatokat szerezhethet, megismerhet másokat, bővítheti a kapcsolatait. Én is önkéntesként kezdtem itt az alapítványnál, később munkalehetőséget kaptam. Ma már, akinek nincs önkéntes tapasztalat az önéletrajzában, nehezen helyezkedhet el a szociális, vagy a civil szférában.”

Egy másik szervezet, a Bátor Tábor Alapítvány évente négyszázhusz önkéntessel dolgozik. Juhász Csilla, az alapítvány önkéntes koordinátora elmondta, hogy daganatos és krónikusan beteg gyerekeknek, valamint családjainak tartanak ingyenes, élményterápiás tábort. Az önkéntesek a táboroztatásban segítenek, kísérik, ösztönzik a gyerekeket, vagy a különböző programok szervezésében és lebonyolításában vesznek részt. A táborok előtt egy alapos kiválasztási folyamat során találják meg a megfelelő önkénteseket, majd egy háromnapos felkészítő tréninget tartanak számukra. Juhász Csilla is az önkéntesség adok-kapok oldalát hangsúlyozta: „Az önkénteseink nagyon különböző motivációval érkeznek hozzánk. Részben mindannyian szeretnének adni valamit, de kapnak is nagyon sokat a gyerekektől, új helyzetekben próbálhatják ki magukat és fejlődhetnek.” Az Önkéntesség Európai Évéről elmondta: „Ez az év nekünk is nagyon fontos, szeretnénk köszönetet mondani az önkénteseinknek, akik nélkül nem működne az élményterápia.”

Az önkéntesek motivációja valóban sokféle. A szakmai tapasztalatszerzéstől az új élményekre való igényen át sok minden lehet oka az önkéntes munkavállalásnak. Sándor Csaba, aki informatikusként dolgozik egy cégnél, egyike a Bátor Tábor önkénteseinek, s nyári szabadságának egy részét idén is a táborban tölti. Eleinte vízi foglalkozásokat tartott a gyerekeknek, később pedig a többi önkéntes munkáját koordinálta. Elmondta, hogy kezdetben azért

jelentkezett a táborba, mert ő maga is táboroztat gyerekeket, így kíváncsi volt arra, hogy máshol ez hogyan zajlik. „Az első év után fogalmazódott csak meg bennem, hogy miről is szól ez. Nagyon jó, hogy a Bátor Tábornál szoros és összetartó közösség van, amely nekem teljesen új környezetet jelentett. Az életben nagyon ritka, hogy ilyen sokan egy közös célért küzdenek, és mindenki megpróbálja magát száz százalékig odatenni. A gyerekeken is látszik, hogy mennyire sokat jelent nekik a tábor. Van, aki fél évig kórházban van, és a táborból rengeteg többletenergia-t merít. Megtanultam, hogyan kell foglalkozásokat tartani, másokat koordinálni, és olyan helyzetekben próbálhattam ki magam, amelyekre egyébként nem lett volna lehetőségem. A szervezet nagyon profi, a visszajelzésekből és értékelésekből is sokat tanultam. A Bátor Tábor a globalizációval átítatott világban úgy tud működni, hogy anyagi juttatást nem ad az önkénteseknek, mégis jó érzés, hogy a része lehetek ennek.”

Egy másik szervezetnél, a *Menedék Egyesület*nél önkénteskedő *Hetzer Kata* a szervezettel az egyetemén rendezett civil fórumon találkozott évekkézel. Az egyesület, mely a hazánkba érkező bevándorlók és menekültek társadalmi beilleszkedését segíti, nagyon rokonszenves volt neki, ezért jelentkezett önkéntesnek. A pedagógus végzettségű *Kata* eleinte két afrikai bevándorlót tanított, majd más feladatokat is kapott. A kampányokban, fordításokban és az egyesület legutóbbi kiadványának szerkesztésében segített. „Kezdetben csak tenni akartam valami jót, főként a szociális érzékenység és a társadalmi felelősségvállalás motivált. Később láttam, hogy mennyi előnye van az önkéntes munkának. Sok képzésen vehettem részt, bővítettem a kapcsolataimat. Nem tudom biztosan, de talán itthon sokan azt gondolják, hogy az önkéntesség csak valamilyen karitatív tevékenység lehet, ahol például hajléktalannal foglalkozik valaki. Az kevesekben merül fel, hogy akár for-profit szervezeteknél, vagy kulturális egyesületeknél is lehet dolgozni.”

Ha valaki önkéntes munkát szeretne végezni, számos lehetőség, és szervezet közül válogathat, de a segítségre szoruló, ám anyagiakban nem bővelkedő, vagy az önkéntességet támogatni akaró civil szervezetek is fordulhatnak önkéntesekhez.

Papadopoulos Dóra

Hasznos oldalak a témában:

Önkéntes Központ Alapítvány:

www.oka.hu; www.onkentes.hu

Nonprofit.hu, a Civil Portál: www.nonprofit.hu

Önkéntesség Európai Éve 2011:

www.onkentesseg2011.hu

Az Európai Önkéntes Szolgálat adatbázisa:

http://ec.europa.eu/youth/evs/aod/hei_en.cfm